

1026 Budapest, Riadó u. 1-3.
Levélcím: 1534 Budapest, Pf. 958
Telefon: (06-1) 472-8900
Szervezeti egység: Antitröszt Iroda
Iktatószám: VJ/27-28/2022.

A Gazdasági Versenyhivatal a DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda (1124 Budapest, Csörsz utca 49-51.) által képviselt Magyar Könyvvizsgálói Kamara (1063 Budapest, Szinyei Merse Pál utca 8.) eljárás alá vonttal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

E végzés ellen a közléstől számított nyolc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsához címzett fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezésnek a végzés végrehajtására halasztó hatálya van. A fellebbezésért 3000 forint illetéket kell fizetni, melyet a fellebbezés előterjesztője a fellebbezést tartalmazó iratra felragasztott illetékbélyeggel vagy a fellebbezést megelőzően átutalással köteles leróni.

I n d o k o l á s

I. T é n y á l l á s

1. Az eljárás tárgya

A Gazdasági Versenyhivatal 2022. július 7-én versenyfelügyeleti eljárást indított a Magyar Könyvvizsgálói Kamarával (a továbbiakban: MKVK vagy eljárás alá vont) szemben, mivel észlelte, hogy az MKVK lépéseket tett annak érdekében, hogy tagjai a díjajánlások szerinti díjknál alacsonyabb díjak mellett ne nyújtsanak a díjajánlás hatálya alá tartozó könyvvizsgálói szolgáltatásokat. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló információk alapján ezen lépések többek között a díjajánlások betartásával kapcsolatos nyomásgyakorlásban, szankciók kilátásba helyezésében is tetten érhetők.

Az MKVK ezzel a magatartásával a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette a Tpv. 11. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

A közérdek védelme szükségessé tette az eljárás megindítását, tekintettel arra, hogy a vizsgált magatartás valószínűsíthetően cél szerinti, különösen súlyos jogsértésnek minősül, továbbá – mivel a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 10. § (1) bekezdése alapján jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez természetes személyek számára kötelező az MKVK-val való tagsági jogviszony fennállása – a magatartás az érintett szolgáltatást nyújtók összességét érintette.

A versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt az eljárás alá vont mindazon magatartására – annak megjelenési formájától függetlenül –, melyet a tagjaival fennálló kapcsolata során az ügyindító végzésben részletezett körülményekhez kapcsolódóan fejtett ki, 2012. május 9-től kezdődően.

2. Az eljárás során elvégzett vizsgálati cselekmények

A Gazdasági Versenyhivatal 2022. július 7-én a szemlééről való előzetes értesítés nélkül helyszíni szemlét tartott az MKVK és az MKVK Oktatási Központ Kft. székhelyén. A Gazdasági Versenyhivatal ezen túlmenően a versenyfelügyeleti eljárás során többször adatszolgáltatás teljesítésére hívta fel, valamint egy alkalommal személyes meghallgatás keretében meghallgatta az eljárás alá vontat.

3. Az eljárás alá vont bemutatása

Az MKVK a kamarai tag könyvvizsgálók önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező köztestülete. Az MKVK országos hatáskörű jogi személy, amely feladatainak ellátására jogi személyiséggel nem rendelkező központi szervezet és területi szervezeteket hoz létre. Az MKVK jogállását, szakmai és hatósági feladatait a Kkt. szabályozza, melynek rendelkezései alapján ellátja a jogkörébe tartozó közigazgatási hatósági ügyek intézését, megalkotja a könyvvizsgálatra vonatkozó hazai standardokat, meghatározza a könyvvizsgálói szakképesítés és képzés részleteit, dönt a könyvvizsgálók fegyelmi ügyekben, továbbá megalkotja a kamara alapszabályát és szabályzatait, működteti a könyvvizsgálói minőségbiztosítás rendszerét, véleményezi a könyvvizsgálattal kapcsolatos jogszabályokat, segítséget nyújt a könyvvizsgálati munka ellátásához (pl. szakmai kiadványokkal, szakmai rendezvényekkel), figyelemmel kíséri a könyvvizsgálók tevékenységét és megteszi a szükséges intézkedést jogsértés észlelése esetén, végül biztosítja szabályzatainak hozzáférhetőségét.

2016. június 4-étől kezdődően, a fegyelmi eljárások lefolytatásának és a közérdeklődésű körbe nem tartozó szolgáltatók minőségbiztosításának feladatát a Kkt. az MKVK-ra ruházta, mely testület e funkciókat – a korábbiakkal ellentétben – nem az irányelv¹ szerinti hatóságként, hanem átruházott jogkörénél fogva látja el.²

Az MKVK törvényességi felügyeletét a számviteli szabályozásért felelős miniszter gyakorolja.

4. A vizsgált magatartás és a tényállás tisztázása során feltárt körülmények bemutatása

a. Díjazásajánlások

A Kkt. 54. § (1) bekezdése kimondja, hogy a kamarai tag könyvvizsgálónak, a könyvvizsgáló cégnek joga van a megfelelő díjazáshoz, valamint, hogy a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység díja szabad megállapodás tárgya. A Kkt. 54. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátásáért járó díjazásra a feladat jellege, időigénye, a feladat elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek, valamint az egyéb kalkulálható költségei figyelembevételével ad ajánlatot.

¹ Az éves és összevont (konszolidált) éves beszámoló jog szerinti könyvvizsgálatáról szóló 2006/43/EK irányelv módosításáról szóló 2014. április 16-i 2014/56/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv. Az irányelv rendelkezéseit a tagállamoknak 2016. június 17-ig kellett átültetni nemzeti jogrendükbe. Magyarországon ezeket a rendelkezéseket a 2016. június 4-én hatályba lépett Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény és egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2016. évi XLIV. törvény ültette át a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvénybe.

² VJ/27-10/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 6.5.3. pontja.

A Kkt. 54. § (6) bekezdése rögzíti, hogy az MKVK a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység³ ellátásáért járó díjak meghatározásának elveire, elsődleges szempontjaira, a díjtételek alsó határait ajánlást adhat ki. Ez utóbbi, ajánlás közzétételének lehetőségére vonatkozó rendelkezés 2012. január 1-jétől szerepel a törvényben.

Az MKVK 2012. május 9-én jelentette meg weboldalán a Javaslat a könyvvizsgálói tevékenységért járó díjtétel-minimumok meghatározásához elnevezésű ajánlását, amely a díjtételek alsó határaitra vonatkozóan külön mérlegfőösszeg és külön árbevételi sávokhoz igazodóan adott meg „ajánlott átlagos minimum” díj értékeket, melyet tovább bont óradíjra (Ft/óra) és óra ráfordításra (óra). Az ajánlásban szereplő legalacsonyabb összeg 200 ezer Ft.⁴

Az MKVK 2016-ban célul tűzte ki a 2012. évi díjajánlás felülvizsgálatát és annak aktualizálását. Ennek a munkának az eredményeként a feladattal megbízott Szakértői Bizottság úgy ítélte meg, hogy a 2012. évi díjajánlás ugyanazon formában továbbra is fenntartható, és a benne lévő átlagos óraráfördítés adatok, valamint minimális díjtétel értékek iránymutatásként továbbra is használhatók. A bizottság a díjajánlás felülvizsgálata keretében úgy határozott, hogy az előzőek fenntartása mellett, azzal igyekszik további segítséget nyújtani a könyvvizsgálóknak, hogy egy átlagosnak tekinthető cégre vonatkozó konkrét kalkulációt (mintapéldát, esettanulmányt) ad közre annak szemléltetésére, hogy az adott cégre mekkora minimális óraráfördítést indokolt kalkulálni.⁵ Az egyes könyvvizsgálói tevékenység típusok esetében elszámolni ajánlott munkaórákat tartalmazó, mintapéldákat tartalmazó ajánlást 2017. március 9-én publikálta az MKVK.

Az MKVK honlapján 2020. január 10-én megjelent, 2020. január 1-jétől hatályos, a díjtételek alsó határaitra vonatkozó – az MKVK elnökségének 115/2019. (12.13.) számú határozatával elfogadott – ajánlás⁶ frissítette a 2012. évben kiadott, díjakra vonatkozó ajánlást. A dokumentumba továbbá belefoglalták a 2017-ben publikált mintapéldákat tartalmazó ajánlást⁷ is. A 2020-tól alkalmazandó ajánlásban az egyes minimális díjtételek sávok kategorizálásánál – a 2012. évi ajánlás szerinti 8-8 értékhatár sáv helyett – csak 3-3 sáv került meghatározásra. A munkaóra ráfordítások mennyiségére 2012-ben ajánlott átlagos minimum óraszámok változatlanok maradtak, a minimum díjak (a díjak alsó határai) pedig az MKVK elnöksége által elfogadott, megemelt óradíjakkal kerültek kiszámításra. Az ajánlásban szereplő legalacsonyabb összeg 320 ezer Ft.⁸

b. A feltűnően alacsony könyvvizsgálói díjak miatt megjelenő veszély

³ A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény adja a szabályozási keretet ahhoz, hogy mely vállalkozásoknak kötelező a könyvvizsgálat.

⁴ VJ/27-27/2022. sz. irat 1. sz. melléklete

⁵ VJ/27-27/2022. sz. irat 2. sz. melléklete

⁶ EF/0004-1/2020. A MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA AJÁNLÁSA a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátásáért járó díjak meghatározásának elveire és szempontjaira, valamint a díjtételek alsó határaitra elnevezésű ajánlás

⁷ Ezzel egyidejűleg a 2012-től érvényes díjszabási ajánlás, illetve a 2017-től érvényes, az egyes könyvvizsgálói tevékenység típusok esetében elszámolni ajánlott munkaórákat szabályozó ajánlás 2020. január 1-jével hatályát veszítette.

⁸ VJ/27-27/2022. sz. irat 3. sz. melléklete

A 2006/43/EK irányelv 26. cikke – mindaddig, amíg az Európai Bizottság nem fogad el saját könyvvizsgálati standardokat – kötelezővé teszi a tagállamok számára, hogy nemzeti jogukban előírják a nemzetközi standardok, azaz az International Federation of Accountants (IFAC) és az International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) által előírt standardok alkalmazását.⁹ A jelen vizsgálat szempontjából releváns időszakban hatályos etikai kódex az International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) „Etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak, 2016. évi kiadás” 240. fejezete az alábbiakat írta elő a díjak és a javadalmazás egyéb típusai tárgyában:

„240.1 Szakmai szolgáltatásokra vonatkozó tárgyalások során a könyvvizsgálóként dolgozó kamarai tag könyvvizsgáló bármilyen megfelelőnek ítélt díjat adhat árajánlatként. Önmagában az a tény, hogy az egyik könyvvizsgálóként dolgozó kamarai tag könyvvizsgáló alacsonyabb díjat adhat meg, mint egy másik, nem etikátlan. Mindazonáltal fennállhatnak az alapelveket veszélyeztető tényezők a megadott díjak mértékéből adódóan. Például önérdékkel kapcsolatos, a szakmai hozzáértést és megfelelő gondosságot veszélyeztető tényezőt hoz létre, ha az ajánlatban megadott díj olyan alacsony, hogy ilyen ár mellett nehézséget okozhat a megbízást a vonatkozó technikai és szakmai standardokkal összhangban végrehajtani.”

„240.2 Bármilyen létrehozott veszély fennállása és jelentősége olyan tényezőktől függ, mint az ajánlatban szereplő díj mértéke és a szolgáltatások, amelyekre a díj vonatkozik. Bármilyen veszély jelentőségét értékelni kell és szükség esetén biztosítékokat kell alkalmazni a veszély kiküszöbölése vagy elfogadható szintre csökkentése érdekében. Ilyen biztosítékok például az ügyfél tájékoztatása a megbízás feltételeiről és különösen arról, hogy milyen alapon történik a díjak felszámítása és milyen szolgáltatásokat fed le a megajánlott díj, vagy megfelelő idő és képzett munkaerő biztosítása a feladathoz.”

A fenti etikai szabály betartatása az MKVK-nak is kötelezettsége. E kötelezettségével összhangban az MKVK nyilatkozata szerint alapvetően *kétféle módon vette figyelembe a feltűnően alacsony árak miatt megjelenő önérdék sérelemből fakadó veszélyt.*¹⁰

Egyfelől lehetősége van *minőségellenőrzési vizsgálat* tárgyává tenni a feltűnően alacsony átlagos díjakat alkalmazó könyvvizsgálókat. E körben az MKVK megjegyezte, hogy ezen vizsgálat tárgya nem a díjképzés megfelelése, hanem az, hogy a rendszerszerűen alkalmazott feltűnően alacsony díj, mint kockázati tényező, alapján kiválasztott könyvvizsgáló valóban megfelelő munkát végez-e.

Másfelől az MKVK a Kkt. szerinti *fegyelmi vétségek miatt indult eljárásokban* esetenként kitért annak vizsgálatára, hogy a vizsgálat során azonosított, feltűnően alacsony díjon elvállalt munkák esetében is megvalósult-e a jogszabályoknak és az azokon alapuló nemzetközi standardoknak megfelelő megbízás teljesítés. E körben az MKVK azt vizsgálta, hogy felmerültek-e olyan körülmények, amelyek a nem megfelelő munkavégzés gyanúját erősítették meg. Az MKVK előadása szerint a 2021. évet követően nem folytatott olyan fegyelmi vétség miatt indult eljárást, amelyben e körülmény (ti. feltűnően alacsony átlagos díjak alkalmazása, illetve ingyenes, tehát 0 ft-ért vállalt könyvvizsgálat) vizsgálat tárgyát képezte volna.

⁹ VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 4. pontja

¹⁰ VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 13. pontja

c. Túlzottan alacsony könyvvizsgálói díjak fegyelmi eljárásokban való megjelenése

A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység során a Kkt. szerinti fegyelmi vétséget elkövető kamarai tag esetében fegyelmi eljárás indulhat. A Kkt. 174. §-a értelmében fegyelmi vétség a szakmai szolgáltatás nyújtásával összefüggő kötelezettségek gondatlanságból vagy szándékosan történő megszegése; gondatlanságból vagy szándékosan a könyvvizsgálókra vonatkozó előírásokkal ellentétes magatartás tanúsítása; valamint a szakmai szolgáltatásoknak a gondatlanságból, szakmai hiányosságok miatt vagy szándékosan nem a jogszabályoknak és a kamara által megalkotott standardoknak megfelelő nyújtása. Ennek megfelelően fegyelmi vétségnek minősül – többek között – az előírt adatszolgáltatások elmulasztása.

Könyvvizsgálói tevékenység gyakorlása során a gyaníthatóan fegyelmi vétséget elkövető kamarai tag ellen fegyelmi eljárás indulhat. Az elsőfokú fegyelmi eljárást a kamara fegyelmi bizottsága folytatja le. A kamarai tagnak jogában áll fellebbezni az elsőfokú eljárás döntése ellen. A másodfokú eljárásban a kamara elnöksége jár el, mely döntés ellen bírósági út vehető igénybe.

A fegyelmi eljárásban több fegyelmi büntetés alkalmazható, melyek az írásbeli megrovás, a pénzbírság, a könyvvizsgálói tevékenység szüneteltetésének elrendelése vagy akár a kamarából történő kizárás is lehet. A fegyelmi büntetések meghatározásakor a kamara a jogsértés súlyosságát és időtartamát, a felelősség mértékét, az elért nyereség összegét, illetve az eljárásban való együttműködés mértékét veszi figyelembe többek között.

A kamarai tag könyvvizsgálók számára a Kkt. 189. § (6) bekezdése évente (tárgyév július 15-ig) kötelezően teljesítendő adatszolgáltatást ír elő az éves beszámolóról, egyszerűsített éves beszámolóról, továbbá az összevont (konszolidált) éves beszámolóról kiadott független könyvvizsgálói jelentésekről. A tájékoztatás a megbízó nevét és az adott független könyvvizsgálói jelentésben szereplő záradék fajtáját (hitelesítő, korlátozott, elutasító), illetve a záradék megadása elutasításának a tényét, továbbá, amennyiben a könyvvizsgáló figyelemfelhívással élt, annak tényét tartalmazza.

Ezen túlmenően az MKVK Minőségellenőrzési Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzatának¹¹ IV. fejezete további, minőségellenőrzéssel kapcsolatos adatok megadásával egészíti ki a kötelezően teljesítendő adatszolgáltatás körét: a könyvvizsgáló alapadataival (név, cím, nyilvántartási szám, adószám, telefonszám, fax szám, e-mail cím), valamint az előző év július 1-jétől a tárgyév június 30-ig terjedő időszakban elvégzett egyes, jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységek vonatkozásában az alábbi adatokkal:

- a tevékenység végzésének módja (egyéni vállalkozóként/megbízásos jogviszonyban /könyvvizsgáló cégben),
- az ügyfél adatai (neve, adószáma, főtevékenysége, típusa, mérlegfőösszege, árbevétele, beszámolójának fordulónapja),
- jelentés kibocsátásának dátuma,
- megbízás díja ÁFA nélkül,
- összes munkaóra ráfordítás,
- kiadott vélemény fajtája.

¹¹ VJ/27-27/2022. sz. irat 4. sz. melléklete

Az MKVK az adatszolgáltatásokkal kapcsolatban megjegyezte, hogy a Kkt. 189. § (6) bekezdése 2016. június 4-én (az MKVK Minőségellenőrzési Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzatának IV. fejezete 2016. június 1-jén) lépett hatályba, így első alkalommal a 2016. évben teljesített – a 2014. és 2015. évek könyvvizsgálataira vonatkozó – éves kamarai adatszolgáltatásban kellett a könyvvizsgáló szolgáltatóknak a megbízásaikról és a kibocsátott könyvvizsgálati jelentéseikről részletes adatszolgáltatást teljesíteniük. Ezt megelőzően az MKVK előadása alapján csak a minőségellenőrzésre aktuálisan kijelölt könyvvizsgálóknak kellett e körben adatot szolgáltatniuk.¹²

Az MKVK a fent ismertetett fegyelmi ügyekhez kapcsolódóan úgy nyilatkozott, hogy feltűnően alacsony díj alatt az érintett kamarai fegyelmi határozatokban olyan árakat értett, amelyek a szó köznapi értelmében is feltűnően alacsonynak minősülnek, azaz a könyvvizsgálói tevékenységgel járó feladatokat ismerő személy számára egyértelműen felismerhető módon volt aránytalan a díj. Álláspontja szerint az ajánlott díjak 10-20%-át kitevő díj alkalmazása ilyennek tekinthető, mivel annak kapcsán felmerül az elvégzendő munkával járó terhek és az ellenérték olyan mértékű aránytalansága, amely a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben, illetve nemzetközi standardokban megjelenő arányossági megközelítést sérti, és így felveti a nem megfelelő munkavégzés, illetve annak következtében a nem megfelelő könyvvizsgálói jelentés kiadásának a veszélyét, ami sértené a közérdeket.¹³

Az MKVK a versenyfelügyeleti eljárás során úgy nyilatkozott, hogy semmilyen oktatási anyagot, módszertani útmutatót nem alkalmaz a könyvvizsgálói díjak mértékének értékelésére vonatkozóan.¹⁴

d. A fegyelmi eljárások és fegyelmi ügyek nyilvánossága

Az MKVK fegyelmi bizottsága minden évben éves beszámolót készít a fegyelmi bizottság munkájáról, az adott év fegyelmi ügyeinek fő jellemzőiről és a beszámolóban tételesen felsorolja a fegyelmi ügyeket, melyhez a határozat száma, a határozat és az eljárás indításának oka (megjegyzés elnevezéssel) található. A versenyfelügyeleti eljárás során a Gazdasági Versenyhivatal által megismert beszámolók közül egyik sem tartalmaz a túlzottan alacsony árázással kapcsolatos megjegyzést – feltételezhetően azért, mert a korábban kifejtettek szerint a vizsgálat során elemzett fegyelmi vétségek egyikében sem a túlzottan alacsony díjszabás érvényesítése képezte a fegyelmi eljárás alapját.

A Kkt. 32. §-ában foglalt rendelkezések határozzák meg a kamarai tag könyvvizsgálók nyilvántartását, az adatok nyilvánosságát. A fent hivatkozott jogszabályi rendelkezés számos információ közzétételét előírja, többek között a fegyelmi büntetések, valamint az azok alóli mentesítések időpontját. Az adatokat a kamara a honlapján közzéteszi, de a nyilvántartás mindössze a fegyelmi eljárás tényét és végeredményét tartalmazza, arra vonatkozó utalás, hogy az eljárás milyen okból indult nem található az adatbázisban.

¹² VJ/27-10/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 4. pontja

¹³ VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 108. bekezdése

¹⁴ VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 109. bekezdése

e. Könyvvizsgálói díjak szerepe a minőségellenőrzésre való kiválasztásban

A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megfelelő ellátásának biztosítása céljából az MKVK a kamarai tag könyvvizsgálók, a könyvvizsgáló cégek könyvvizsgálói tevékenységét – a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálatát ellátó szolgáltatók kivételével – minőségbiztosítási rendszer keretében folyamatosan ellenőrzi. A kamarai minőségellenőrzési rendszer működtetését az MKVK szervezetén belül a Minőségellenőrzési Bizottság végzi. A kamarai minőségellenőrzéseket a Minőségellenőrzési Bizottság által nyilvántartásba vett kamarai tag könyvvizsgáló minőségellenőrök végzik. A minőségellenőrzési eljárás során az ellenőrök a Minőség-ellenőrzési Módszertani Kézikönyv¹⁵ alapján járnak el, és az annak mellékletét képező kérdőíveket alkalmazzák a vizsgálatuk során.¹⁶

Kamarai minőségellenőrzéssel összefüggésben a következő intézkedések alkalmazhatók a Kkt. 172. § (1) bekezdése alapján:

- a) kötelezés továbbképzésen való részvételre,
- b) figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,
- c) pénzbírság kiszabása,
- d) a 49. § szerinti minősítés megvonásának kezdeményezése,
- e) jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás,
- f) a felelős személynek és a jogsértés tényének (tartalmának, súlyosságának és időtartamának) a közzététele a kamara honlapján.

A Kkt. 165. § (1) bekezdése szerint kamarai minőségellenőrzést kell lefolytatni a kamarai tag könyvvizsgálónál, a könyvvizsgáló cégnél kockázatelemzés alapján hat évente legalább egyszer. A kamarai minőségellenőrzés a kamarai tag könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég által folytatott tevékenység terjedelmének és összetettségének megfelelő, és azzal arányos.

Az MKVK a vizsgálat során beszerzett nyilatkozata szerint a hat évenkénti kötelező minőségellenőrzésből származó munkateher mellett az MKVK a felmerülő lehetséges kockázatokon alapuló, további tervezett vizsgálatokat is folytat. E vizsgálatok kiválasztási szempontjai között szerepel például, ha túl alacsony vagy túl magas a megbízások száma, ha a korábbi években a könyvvizsgáló marasztalásra került, vagy adott esetben, ha feltűnően alacsony a könyvvizsgáló által bemutatott átlag díjazás. Az alacsony díj évről-évre eltérő szintet jelenthet, mivel, ha e kiválasztási szempont alkalmazásra kerül, úgy annak átlagos díjtétel szerinti határát annak megfelelően határozza meg az MKVK, hogy a hat évenkénti kötelező vizsgálatok mellett még hány tervezett vizsgálat lefolytatására van lehetőség e kockázati tényező alapján. Így például egyik évben lehet adott esetben 100 ezer forint, a másik évben 150 ezer forint az alacsony átlagdíj mértéke (értve ez alatt a minőségbiztosítási ellenőrzésre történő kiválasztás szempontjaihoz kapcsolódó alacsony átlagdíjat), függően attól, hogy az egyes kategóriákba aktuálisan hány könyvvizsgáló tartozik.¹⁷

A 2022. évben a kiválasztás szempontjai az alábbiak szerint alakultak. A 2022. évi minőségellenőrzési tervbe 325 könyvvizsgáló került be. A hat éves időszak letelte miatt 195

¹⁵ VJ/27-27/2022. sz. irat 5. sz. melléklete

¹⁶ VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 31. bekezdése

¹⁷ VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 37. bekezdése

könyvvizsgáló terv szerinti ellenőrzése vált szükségessé. Emellett további 130 kockázatalapú vizsgálat került be a vizsgálati tervbe. A kockázat alapú kiválasztás során a feltűnően alacsony átlagdíjazás alapján mindössze egy vizsgálat került kiválasztásra, amely (150 ezer Ft alatti átlagdíjazás).¹⁸

2021-ben két kamarai tag került be feltűnően alacsony átlagdíjazás (150 ezer forint alatti díj) miatt a minőségellenőrzési tervbe, 2020-ban egy kamarai tag (150 ezer forint alatti díj), 2019-ben pedig öt kamarai tag (100 ezer forint alatti díj).

Amennyiben egy kamarai tag minőségellenőrzésre történő kiválasztásra kerül, az nem jelenti azt, hogy ezen tag tevékenységét teljeskörűen ellenőrzi a kamara – az ellenőrzés az adott könyvvizsgáló csupán néhány megbízására terjed ki. Az MKVK előadása szerint a Minőségellenőrzési Bizottság Minőségellenőrzési Eljárási Szabályzatának¹⁹ 24-29. pontjai tartalmazzák néhány általános szabályt a vizsgálandó megbízások kiválasztása tekintetében. Így a kiválasztott mintának egy megbízást kell tartalmaznia, ha az előző minőségvizsgálat óta eltelt időben a megbízások száma átlagosan nem érte el az évi 20 darabot. Két megbízást kell tartalmaznia, ha a 20 darabot a megbízások átlagos éves száma meghaladta. A kiválasztás során előnyben kell részesíteni azokat a megbízásokat, amelyek esetében könyvvizsgálói tevékenységet speciális gazdálkodó vonatkozásában láttak el (melyek könyvvizsgálatához költségvetési, IFRS, befektetési vállalkozási stb. minősítés szükséges) azzal, hogy a gazdálkodók közül a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók, illetve az azokat könyvvizsgáló kamarai tagok minőségellenőrzése a Pénzügyminisztérium hatáskörébe tartozik. A minőségellenőr a helyszíni vizsgálat során más megbízást is beválaszthat a mintába akkor, ha az ellenőrzés során kiderül, hogy az adatszolgáltatás hibás, vagy nem volt teljes körű.²⁰

Az MKVK előadta, hogy a vonatkozó módszertani útmutató és segédlet a minőségellenőrzésre kiválasztott könyvvizsgáló vizsgálandó jelentésének kiválasztására vonatkozó részletes szabályokat nem tartalmaz. Az ellenőrzés alá bevonandó konkrét megbízás(ok) kiválasztása tekintetében a Minőségellenőrzési Bizottság dönt, a döntést az egyes bizottsági tagok, mint csoportvezetők készítik elő a csoportjukba tartozó minőségellenőrökhez sorolt ellenőrzések tekintetében. A kiválasztás tehát részletes központi szempontok, vagy egyedi utasítások hiányában nagymértékben szubjektív. A gyakorlati tapasztalatok szerint a bizottság általában a legutolsó megbízásokból választ és ritkán fordul elő, hogy kihasználja az egyébként meglévő lehetőséget, hogy hat évre visszamenőleg ellenőrizzen munkákat. Emellett elmondható, hogy általában gyakoribb a minősített véleménnyel (korlátozott vélemény, elutasító vélemény) zárult könyvvizsgálatok kiválasztása, illetve az összetettebb, kockázatosabb gazdasági tevékenységet folytató társaságok könyvvizsgálatára, a magas mérlegfőösszegű vagy magasabb árbevételű megbízók könyvvizsgálatára, illetve magas könyvvizsgálói óráfordítással végzett könyvvizsgálatokra vonatkozó megbízások minőségellenőrzése. Az árképzésnek nincs jelentősége a minőségellenőrzési tevékenység keretében vizsgált konkrét megbízások kiválasztásában, az árképzésre vonatkozó kérdések pedig a minőségellenőrzési kérdőívben nem szerepelnek.²¹

¹⁸ VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 41. bekezdése

¹⁹ VJ/27-27/2022. sz. irat 6. sz. melléklete

²⁰ VJ/27-18/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 44-46. bekezdése

²¹ VJ/27-18/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 47-48. bekezdése

II. Alkalmazott jogszabályi rendelkezések

A Tpvt. 1. § (1) bekezdése alapján szerint a Tpvt. hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint - a VI. Fejezetben szabályozott magatartások kivételével - a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepének (a továbbiakban együtt: vállalkozás) Magyarország területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.

A Tpvt. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

A Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontja szerint ez a tilalom különösen vonatkozik a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására.

A Tpvt. 14. § (1) bekezdése szerint az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A 14. § (2) bekezdése szerint a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. A Tpvt. 14. § (3) bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

A Tpvt. 46. § (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt.-ben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban akkor kell alkalmazni, ha azt a Tpvt. kifejezetten előírja.

A Tpvt. 67. § (2) bekezdése szerint a vizsgáló végzéssel vizsgálatot rendel el a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó, valószínűsíthetően jogsértő magatartás észlelése esetén, ha a közérdek védelme versenyfelügyeleti eljárás lefolytatását szükségessé teszi.

A Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a vizsgáló a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A Tpvt. 60/A. § (3) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárást az (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntető végzést a 43/G. § szerinti bejelentést tevő bejelentővel is közölni kell.

Az Ákr. 80. § (1) bekezdése szerint a hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntések végzéseik.

A Tpvt. 81/A. §-a alapján a versenyfelügyeleti eljárásban hozott vizsgáló végzéssel szembeni jogorvoslatra – a Tpvt. XII. Fejezetében nem szabályozott kérdésekben – az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Az Ákr. 116. § (1) bekezdése szerint az ügyfél, vagy akire a döntés rendelkezést tartalmaz, az elsőfokú döntés ellen akkor fellebbezhet, ha azt törvény kifejezetten megengedi.

Az Ákr. 112. § (2) bekezdés d) pontja alapján önálló jogorvoslatnak van helye az eljárást megszüntető végzés ellen.

Az Ákr. 117. § (1) bekezdése alapján, ha a hatóság a döntést nem nyilvánította azonnal végrehajthatónak, a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

III. A döntés

Az I. és II. pontban írtakra tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal – a Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

1. Érintett piac, eljárás alá vont helyzete az érintett piacon

A versenyfelügyeleti eljárással érintett szolgáltatás a könyvvizsgálati tevékenység. A könyvvizsgálat célja annak megállapítása, hogy egy cég által az üzleti évről készített éves beszámoló a jogszabályi előírásoknak megfelelően készült, továbbá megbízható és valós képet ad a vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetéről, és eredményéről. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény adja a szabályozási keretet ahhoz, hogy mely vállalkozásoknak kötelező a könyvvizsgálat. A könyvvizsgálók a tevékenységüket – a vonatkozó jogszabályok által meghatározott körben – a könyvvizsgálatra kötelezettek megbízása alapján végzik, tevékenységükért megbízási díj illeti meg őket. Mindezek alapján a Tpvt. alkalmazása szempontjából a könyvvizsgálati tevékenység vállalkozási tevékenységnek, a könyvvizsgálati tevékenységet végzők vállalkozásnak minősülnek.²²A könyvvizsgálati tevékenységet végző természetes személyek számára kötelező az MKVK tagság, függetlenül attól, hogy tevékenységüket vállalkozóként vagy társaság alkalmazottjaként látják-e el. A Tpvt. alkalmazásában az MKVK – a vállalkozásnak minősülő – könyvvizsgálók társulásának, azaz vállalkozások társulásának tekintendő, és a kötelező kamarai tagságra tekintettel az MKVK magatartása a könyvvizsgálati piacon működő, könyvvizsgálati tevékenységet folytató valamennyi vállalkozás (könyvvizsgáló) piaci magatartását érinti.

2. Vizsgált magatartás

A versenyfelügyeleti eljárás tárgyát azon magatartás képezte, hogy az MKVK által közzétett, a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység díjának alsó határára vonatkozó ajánlásokban – mint vállalkozások társulásának döntésében – meghatározott díjtételek elvárt minimum árként szolgáltak-e a vizsgált időszakban azáltal, hogy az MKVK lépéseket tett a díjjajánlások betartatása érdekében, és ezzel a magatartásával az MKVK korlátozta-e a versenyt a könyvvizsgálati piacon. A versenyfelügyeleti eljárás megindításának időpontjában a rendelkezésre álló információk szerint alappal volt valószínűsíthető, hogy az MKVK fegyelmi eljárásokon keresztül próbált nyomást gyakorolni tagjaira annak érdekében, hogy azok a kamarai díjjajánlásokban szereplő díjknál alacsonyabb díjak mellett ne nyújtsanak

²² Lásd például a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Vj-16/2005/25. számú határozatában írtakat.

szolgáltatásokat, így a vizsgálat során végzett tényfeltárás hangsúlyos részét képezte az MKVK által lefolytatott fegyelmi eljárások feltárása és elemzése.

A Gazdasági Versenyhivatal a vizsgálat során – a fent ismertetett részletes tényállásban rögzítetteknek megfelelően – feltárta az MKVK gyakorlatát az általa minőségellenőrzési körben évente, kötelezően bekért könyvvizsgálói díjakra vonatkozó adatokkal kapcsolatban. A rendelkezésre álló információk alapján az adatok két kamarai tevékenység körében kerültek felhasználásra, a kamarai minőségellenőrzésre való kockázati alapú kiválasztás és az egyes fegyelmi eljárások tényállásának feltárása során.

A Gazdasági Versenyhivatal megállapította, hogy a díjtételek szerepe a minőségellenőrzésre való kiválasztás során mellékesen, de szempont lehetett, hiszen a díjtételek e körben csak a könyvvizsgálók által, adott évben kibocsátott összes könyvvizsgálati jelentés díjainak átlagaként szerepeltek szempontként; vagyis a kiválasztás során nem az volt a szempont, hogy volt-e az adott könyvvizsgálónak önmagában alacsony díjú könyvvizsgálati jelentése, hanem az, hogy statisztikailag is alacsony díjak jellemezték-e tevékenységét. Az a meghatározott összeg – ami alatt az átlagos díjérték már kockázatosnak számított – az összes könyvvizsgáló átlagos díjazásának és a minőségellenőrzésre rendelkezésre álló kapacitások figyelembevételével került meghatározásra. A szűrőként alkalmazott összeg tehát minden esetben egy relatív, nem feltétlenül a könyvvizsgálati díjak mértékétől, hanem az adott év körülményeitől függő érték volt. A vizsgálat során nem tárt fel a Gazdasági Versenyhivatal mindezeket túl olyan információt, ami szerint a díjtételek alsó határára vonatkozó ajánlás bármilyen egyéb szerepet játszott volna a vizsgálandó könyvvizsgálók személyének vagy a vizsgálandó jelentések minőségellenőrzésre történő kiválasztása során.

A tényállás részben ismertetett könyvvizsgálói adatszolgáltatások alapján az MKVK számára ismert a könyvvizsgálók által a megbízásaikkal összefüggésben alkalmazott díjak mértéke.

Az MKVK által lefolytatott fegyelmi eljárásokban hozott olyan fegyelmi határozat nem áll rendelkezésre, amelynek tárgya önmagában az alacsony díjazás lett volna, ugyanakkor három olyan a 2020. év elején kelt II. fokú kamarai fegyelmi határozat²³ azonosítható, ahol a díjazás nélküli könyvvizsgálat, mint súlyosító körülmény szerepelt a döntésben, valamint négy olyan, szintén 2020. év elején kelt II. fokú kamarai fegyelmi határozat,²⁴ ahol az alacsony díjtételek szerepeltek súlyosító körülményként. Valamennyi esetben az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása volt a fegyelmi határozat egyik alapjául szolgáló vétség, legtöbb esetben az egyedüli.

Az említett hét fegyelmi határozat közül a rendelkezésre álló adatok alapján összesen négy ügyben került sor bírósági felülvizsgálatra, melyekben a bíróság többek között megállapította,²⁵ hogy a kirívóan alacsony megbízási díj alkalmazása a fegyelmi eljárások során nem vehető súlyosító körülményként figyelembe és az MKVK-t minden esetben új eljárás

²³ Kamarai határozatok száma: 16/2020., 18/2020., 45/2020., 50/2020. (a dokumentumokat a VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 12.1-12.5. számú mellékletei, valamint a VJ/27-18/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 1.4 és 1.5. számú mellékletei tartalmazzák)

²⁴ Kamarai határozatok száma: 47/2020., 48/2020., 49/2020.

²⁵ Érintett bírósági határozatok száma: Fővárosi Törvényszék 102.K.705.621/2020/17., 102.K.705.962/2020/12., 28.K.705.616//2020/11., 102.K.704.603/2020/17. (felülvizsgálat: Kúria Kfv.III.37.188/2021/6.). (a dokumentumokat a VJ/27-14/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 12.1-12.5. számú mellékletei, valamint a VJ/27-18/2022. sz. MKVK adatszolgáltatás 1.4. és 1.5. számú mellékletei tartalmazzák)

lefolytatására kötelezte. Az MKVK megismételt eljárásaiban már nem szerepeltek súlyosító körülményként az alacsony megbízási díjak vagy a díjazás nélküli könyvvizsgálat.²⁶

Két esetben a határozatokban említésre került az is, hogy a feltűnően alacsony átlagdíjazás a kamarai minőségellenőrzés tervezése során kiválasztási szempont, így a könyvvizsgáló az adatszolgáltatási kötelességének elmulasztásával azt is megakadályozta, hogy az adott évi kamarai minőségellenőrzési tervben eshetőlegesen kiválasztásra kerüljön.²⁷

A Gazdasági Versenyhivatal által a vizsgálati lépések nyomán feltárt dokumentumok és információk alapján az MKVK három évben (a 2019., 2020. és 2021. években) mindösszesen hét fegyelmi eljárásban szankcionálta a túlzottan alacsony díjazású vagy díjazás nélküli könyvvizsgálatot, oly módon, hogy súlyosító tényezőként vette figyelembe ezeket. Az érintett határozatokban a túlzottan alacsony díjazású vagy díjazás nélküli könyvvizsgálat keltette, az alapelveket veszélyeztető tényezők értékelése során az indoklás jellemzően nem terjedt túl az IESBA Etikai kódex 240.1 pontjának idézésén, azaz tulajdonképpen azon a feltételezésen, hogy a szóban forgó árak mellett nem lehetett a megbízást megfelelően teljesíteni. Ugyan a kódex valóban veszélyként azonosítja a nagyon alacsony árszinteket, azonban ezzel kapcsolatban a veszély értékelését és biztosítékok alkalmazását írja elő a könyvvizsgálók számára. A fegyelmi eljárások ugyanakkor – az IESBA Etikai kódex vonatkozó rendelkezésére és az ott írt feltevésre történő általános hivatkozáson túl – nem tértek ki ezen eljárási lépések (vagy ezek hiányának) érdemi értékelésére. A Gazdasági Versenyhivatal által vizsgált fegyelmi eljárások mindegyikében, melyekben az alkalmazott könyvvizsgálati díjak szerepet játszottak és sor került bírósági felülvizsgálatra, a bíróság megállapította, hogy az MKVK Elnöksége eljárási hibát vétett, amikor súlyosító körülményként vette figyelembe a fegyelmi eljárás alá vont könyvvizsgáló által alkalmazott alacsony díjtételeket vagy díjazás nélküli könyvvizsgálatot. Az érintett kamarai határozatok mindegyike 2020 elején kelt, a bírósági döntések miatt megismételt eljárásokban pedig már nem tértek ki az alkalmazott díjak kérdéskörére.

A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló adatok alapján nem volt azonosítható olyan közvetlen bizonyíték, amely arra utalna, hogy az MKVK bármilyen útmutatót alkalmazna a díjak megfelelőségének, vagy akár túlzottan alacsony voltának megállapítására, továbbá arra vonatkozó bizonyítékok sem állnak rendelkezésre, hogy az MKVK oktatási anyagokkal vagy egyéb informatív eszközökkel törekedett volna a minimum árak betartására. Továbbá nem kerültek a Gazdasági Versenyhivatal birtokába a tényállás részben ismertetett fegyelmi ügyek dokumentációján kívül olyan bizonyítékok a vizsgálat során, amelyek a kamarai ajánlásokban szereplő díjak betartására irányuló nyomásgyakorlásra, az ajánlásokban szereplő díjknál alacsonyabb könyvvizsgálói díjak érvényesítése esetén szankciók alkalmazására vonatkoztak volna.

A Gazdasági Versenyhivatal kiterjedt adatgyűjtést végzett a vizsgálat során, így előzetes értesítés nélküli helyszíni szemlét tartott az eljárás alá vont székhelyén, tovább számos

²⁶ Kamarai határozatok száma: FBH-24/2020. (II. fok 48/2022.), FBH-21/2021. (II. fok 10/2022.), FBH-20/2021., FBH-19/2021. (II. fok 100/2021.)

²⁷ Kamarai határozat száma: 18/2020., 45/2020.

alkalommal hívta fel adatszolgáltatás teljesítésére az eljárás alá vontat. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló elektronikus iratok, levelezések, illetve adatszolgáltatások alapján nem tisztázható a tényállás teljeskörű feltárásához és a jogsértés megállapításához kellő mértékben az eljárás alá vontnak a vizsgálat tárgyát képező, a könyvvizsgálati piacon a verseny korlátozására irányuló magatartása, illetve a feltételezett jogsértés részletei sem, és a feltételezeten jogsértő magatartásai jellegére tekintettel a már elvégzett vizsgálati cselekményeken túlmenően nincs más olyan eljárási cselekmény, amelyen keresztül a jelen eljárásban vizsgált magatartással kapcsolatos bizonyíték eredményes beszerzése alappal volna várható.

A Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A Gazdasági Versenyhivatal értékelése szerint az eljárás megindításának alapjául szolgáló, gyanúra okot adó körülmények, így az eljárás alá vont díjajánlások betartásával kapcsolatos nyomásgyakorlásban, szankciók kilátásba helyezésében megnyilvánuló, feltételezeten jogsértő magatartásai – azt ezt alátámasztó bizonyítékok hiányában – önmagukban nem alapozzák meg a jogsértés megállapíthatóságát. A Gazdasági Versenyhivatal a korlátozottan rendelkezésére álló információk érdemi átvizsgálását követően nem tárt fel olyan bizonyítékokat, amelyek a Tpvt. 11. §-ában foglalt rendelkezéseket sértő magatartás részleteit, és így a feltételezett jogsértéssel összefüggő tényállás teljeskörű és a jogsértés megállapításához szükséges mértékű megállapítását lehetővé tennék. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló információk alapján tehát nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy az MKVK gyakorlatában a vizsgált időszakban érvényesült volna a könyvvizsgálói díjak minimum szintjének betartatása, és ezzel a magatartásával az MKVK korlátozta volna a versenyt a hazai könyvvizsgálati piacon.

A Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint a fentiek fényében az eljárás során beszerzett, azonban az eljárás lefolytatása során ténylegesen csak korlátozottabb mértékben megismerhető információkból származó részleges bizonyítékok alapján a Gazdasági Versenyhivatal nincs olyan helyzetben, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartással összefüggő, feltételezett jogsértés tekintetében a tényállást és a jogsértést alátámasztó bizonyítékokat a közigazgatási hatósági döntéssel szemben támasztott jogszabályi követelményeknek megfelelő módon, a jogsértést alátámasztó mértékben, indokolt döntésében állapítsa meg, tekintettel arra is, hogy a Gazdasági Versenyhivatal egyébiránt minden olyan eljárási cselekményt elvégzett, amely észszerűen alkalmas lehetett arra, hogy a feltételezett jogsértést alátámasztó bizonyítékok a Gazdasági Versenyhivatal birtokába kerüljenek, így álláspontja szerint az eljárás folytatásától, további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

Mindezekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal a Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A Gazdasági Versenyhivatal hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt. 44. § (2) bekezdése, illetékességét a Tpvt. 45. §-a állapítja meg.

A jogorvoslati jog az Ákr. 112. § (2) bekezdés d) pontján alapul.

IV. Egyéb kérdések

A fellebbezés előterjesztése és elbírálása tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

A Tpv. 81/A. §-a alapján a versenyfelügyeleti eljárásban hozott vizsgáló végzéssel szembeni jogorvoslatra – a Tpv. XII. Fejezetében nem szabályozott kérdésekben – az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A Tpv. 82. § (1) bekezdése szerint a vizsgáló önálló jogorvoslattal megtámadható végzésével szembeni jogorvoslatra a fellebbezés szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a fellebbezést az eljáró versenytanács bírálja el.

A Tpv. 82. § (2) bekezdése alapján a vizsgáló végzésével szemben fellebbezést a bejelentő is előterjeszthet, ha a végzést a Tpv. alapján vele közölni kell.

A vizsgáló végzésével szembeni fellebbezést a Tpv. 82. § (3) bekezdése szerint – a végzés közzétételétől számított nyolc napon belül – az ügyfél terjeszthet elő, valamint az, akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz.

Az Ákr. 117. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

Az Ákr. 118. § (1) bekezdése szerint fellebbezni csak a megtámadott döntésre vonatkozóan, tartalmilag azzal közvetlenül összefüggő okból, illetve csak a döntésből közvetlenül adódó jog- vagy érdeksérelemre hivatkozva lehet.

Az Ákr. 119. § (1) bekezdése szerint ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, azt módosítja vagy visszavonja. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint ha a vizsgáló a megtámadott döntést nem vonja vissza, illetve a fellebbezésnek megfelelően azt nem módosítja, javítja vagy egészíti ki, a fellebbezést a hatóság az ügy összes iratával, a fellebbezési határidő leteltét követően felterjeszti az eljáró versenytanácshoz.

A vizsgáló a fellebbezést az ügy összes iratával együtt terjeszti fel, és a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozik.

A Tpv. 82. § (3) bekezdése szerint a fellebbezést az eljáró versenytanács tárgyaláson kívül bírálja el. Az eljáró versenytanács döntését harminc napon belül meghozza, és gondoskodik annak közzétételéről; ezt a határidőt a Versenytanács elnöke indokolt esetben annak letelte előtt egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja. A fellebbezés érdemi elbírálása során az eljáró versenytanács az Ákr. 119. § (5) bekezdése szerint a következőképpen rendelkezhet: a vizsgáló döntését helybenhagyja, jogszabálysértés esetén azt megváltoztatja vagy megsemmisíti.

A fellebbezési illetékről a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 28. §-ának rendelkezései szerint a közigazgatási hatósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni. Az illetékkötelezettség akkor is fennáll, ha a hatóság a kérelemnek (fellebbezésnek) részben vagy egészben helyt ad, vagy azt elutasítja, továbbá, ha a (fellebbezési) eljárást megszünteti.

Az Itv. 29. § (4) bekezdése alapján a végzés elleni fellebbezésért 3000 forint illetéket kell fizetni.

Az Itv. 31. § (1) bekezdése alapján az illetéket az eljárás kezdeményezésekor az köteles megfizetni, aki az eljárás megindítását kéri (aki a fellebbezést előterjeszti).

Az Itv. 32. §-ának rendelkezései szerint a jogorvoslati eljárásban megfizetett illetéket az ügyfélnek (a fellebbezés előterjesztőjének) vissza kell téríteni, ha a közigazgatási hatóság vagy a bíróság által felülvizsgált közigazgatási hatósági döntés (a vizsgáló végzése) az ügyfél hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyult. A visszatérítést hivatalból, a jogorvoslati eljárást lezáró, vagy arra tekintettel hozott döntésben kell elrendelni, és azt a visszatérítés foganatosítása végett az ügyfél lakóhelye, székhelye, illetőleg a bíróság székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak kell megküldeni.

Az Itv. 73. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési illetéket az eljárás megindításakor az eljárást kezdeményező iraton (a fellebbezésen) illetékbélyeggel, vagy pedig az eljárás kezdeményezését megelőzően vagy az eljáró hatóság felhívására átutalással, az átutalás közleményrovatában az ügyfél neve, lakcíme vagy székhelye, valamint az ügyszám feltüntetésével kell megfizetni.

Az Itv. 74/A. §-ának rendelkezései szerint az illetékbélyeggel megfizetett illetéket az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) kell felragasztani. Az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) ragasztott illetékbélyeget az ügyfélnek átírnia vagy azon bármiféle megjelölést alkalmaznia nem szabad. A bélyeget az eljáró hatóság értékteleníti felülbélyegezéssel.

Átutalással történő megfizetés esetére az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján az eljáró hatóság az illeték megfizetéséről szóló fizetési felhívásban a Kincstár által e célra létrehozott központosított beszédési számlát vagy az eljáró hatóság kezdeményezésére nyitott központosított beszédési számlát jelöli meg az illeték megfizetésére szolgáló számlaként.

A Kincstár által e célra létrehozott központosított beszédési számla neve és száma: NAV Eljárási illetékhez kapcsolódó befizetések bevételi számla 10032000 01076064. Az átutalási bizonylatot a fellebbezéshez csatolni kell.

Az illeték meg nem fizetésének jogkövetkezményéről a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

A Tpvt. 62/B. § (10) bekezdése alapján az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni az eljárási költség meghatározására és az eljárási költség előlegezésére.

Az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § 1. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárásban az illeték eljárási költség.

Az Ákr 128. § (1) bekezdése szerint kérelemre indult eljárásban az eljárási költséget – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a kérelmező ügyfél előlegezi.

A Tpvt. 46. § (2) bekezdés f) pontja alapján az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni a Tpvt.-ben foglaltakkal összhangban – az eljárás résztvevőinek az eljárással összefüggő kérelmei vonatkozásában – a kérelem nyomán indult eljárás megszüntetésére.

Az Ákr. 47. § (1) bekezdés d) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha az ügyfél nem tesz eleget eljárási költség előlegezési kötelezettségének.

Budapest, 2023. november 30.